„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

SPOLOČENSKO -DUCHOVNÝ OBČASNÍK

pre stredné Slovensko dvojčíslo 17-18

Drahí bratia a sestry v Christu, vzhľadom na skutočnosť, že je už apríl a januárové číslo pre nedostatok príspevkov nevyšlo, rozhodla som sa, že vydám jarné dvojčíslo. Je to nezvyčajné, ale dúfam, že potešujúce, pretože toto dvojčíslo obsahuje viac strán, než na koľko ste zvyknutí.

Verím, že mi dáte za pravdu, keď napíšem, že aj v dnešnej dobe sa dá žiť s Christom v súlade s Božími prikázaniami, ako to bolo za čias apoštolov a prvých mučeníkov. Žiť s Christom znamená mať s Ním spoločenstvo, znamená ***modliť sa, trpieť, odpúšťať a milovať.***

Ak žijeme s Christom, všetko ***vydržíme*** *a* ***zdolávame*** *i tie najväčšie prekážky a pokušenia. S láskou* ***nesieme*** *svoj kríž,* ***padáme****, ale i* ***vstávame****, pretože* ***cítime*** *Božiu pomoc a ochranu.* ***Chytáme*** *sa Božej ruky, ktorá je nám vždy nablízku. Dobre* ***vieme****, že milosrdný Boh na nás nezošle väčšie bremeno, ako to, ktoré unesieme.* ***Veríme****, že nie sme sami, pretože s nami je Boh.* ***Veríme****, že smrťou sa nič nekončí, práve naopak, smrťou život len začína. Začína život večný...*

No kto odmieta žiť s Bohom, odmieta jeho Lásku, pomoc a ochranu, šťastný nikdy nebude, pretože ***prameňom večnej radosti je Boh****, a nikto iný!!! Môže získať veľa pozemského bohatstva, môže pôsobiť šťastne, ale napokon zistí, že to šťastie je len dočasné, svetské a pominuteľné. Bude žiť v beznádeji , pretože si bude myslieť, že smrťou sa všetko končí...*

A preto, milovaní v Christu, ďakujme všemohúcemu Bohu, že sme dostali ten najväčší dar. Máme v srdci Christa, nič cennejšieho niet!!!

Oslávme teda najväčšie kresťanské sviatky, svätú Paschu Christovu, s patričnou úctou, nekonečnou vďačnosťou a s veľkou radosťou, pretože ***Christos vstal z mŕtvych, smrťou smrť prekonal a mŕtvym v hroboch život daroval!***

Sestra v Christu Jana

NA KONCI ČASOV

preložené z ruštiny z počajevských brožúrok

pokračovanie z minulého čísla

V Rambuje navrhli srbskej vláde podpísať súhlas o okupácii pravoslávneho Srbska teroristickými vojskami NATO s ultimátom, - v prípade nepodpísania okamžite rozbombardovať a obsadiť srbskú zem násilím. Svetovláda, samozrejme, vedela, že Juhoslávia nepristúpi na tento ponižujúci návrh. Preto vojna (americká agresia), teda zničenie pravoslávneho Srbska pred očami celého "civilizovaného" sveta, bola už skôr zákerne naplánovaná a vypočítavo odsúhlasená (aby sa uzákonila kolektívna, spoločná svetová nezákonnosť, a aby sa schoval zločin satanského národovraždenia) - návrhom ochrany Albáncov pred tzv. "uskutočňovanými etnickými čistkami", ktoré v skutočnosti neboli ničím iným ako ochranou Srbov pred ustavičnými útokmi albánskych teroristov na srbskej zemi.

Ničiac ani nie natoľko "vojenské objekty" ako starobylé pravoslávne chrámy a kláštory, nemocnice, závody, školy, škôlky, ale aj obývané domy, autobusy s cestujúcimi, vlaky, dokonca aj kolóny albánskych utečencov, NATO (USA za účasti Anglicka, Nemecka, Francúzska, Talianska a ďalších západných antikresťanských štátov) dodnes presviedča celý svet, **zvedený nimi ovládnutou tlačou, rádiom a televíziou,** že iba "ochraňujú Albáncov".

Vtedy, keď umiernení Albánci a predstavitelia všetkých ostatných národností v Srbsku vystupujú rozhodne proti americkej agresii NATO, kvôli ktorej aj sami umierajú.

Diabolská agresia NATO proti pravoslávnemu Srbsku - to nie je iba bohorúhačské vyjadrenie dvojtisícročnej nenávisti k Christovi-Spasiteľovi, ale aj snaha slobodomurárov silou nanútiť pravoslávnemu národu svoju satanskú diktatúru nastupujúceho cárstva antikrista.

Všetkých chcú "oštemplovať " pečaťou nastávajúceho antikrista, aby riadili celý svet, no pravoslávni im v tom bránia - preto sa ponáhľajú zničiť ich všetkými prostriedkami. Aby sa čím skôr mohol objaviť ich "hospodin" – antikrist v jednej osobe.

Prezident Juhoslávie S. Miloševič jediný v Európe neprijal americko-natovskú mierovú diktatúru, nezatúžil bez výčitiek zapadnúť sa do rámika Nového svetového poriadku.

Za toto ho znenávidela svetovláda, preto aj bolo prijaté rozhodnutie zvrhnúť Miloševiča, Srbsko zrovnať so zemou a jej vyľudnenú, vyprahnutú krajinu dať albánskym banditom.

Dlhoveká genocída Srbov - utečenecké sťahovania srbského národa z ich Rodnej zeme, ktorá tak veľa pretrpela, najskôr z dôvodu tureckých vpádov, potom násilím chorvátskych, albánskych aj moslimských teroristov, sa teraz završuje vyhladením pravoslávneho národa a jeho Svätej zeme Američanmi z NATO v spolupráci s albánskymi teroristami ("oslobodzujúca armáda Kosova"), ktorí búrajú a podpaľujú pravoslávne chrámy a veľké kláštory, prenasledujú a vraždia radových občanov, ale aj utečencov, mníchov a svätých služobníkov, ničia a podpaľujú aj ich domovy.

Takzvané "mierové" sily USA a NATO, ktoré vyháňajú Srbov z ich rodnej zeme, sa nielen, že nezaujímajú o ochranu Srbov a ich svätýň (ktoré vlastne udržujú patriotického ducha v krajine) pred albánskymi banditami, ale dokonca sami organizujú toto násilie, keď z týchto teroristov formujú mnohopočetné skupiny pre vojnu so Srbmi na celom teritóriu Juhoslávie.

Americkí vojaci chcú postupne odovzdať Kosovo Albáncom.

(*Už sa tak aj stalo, Kosovo sa nezákonne a nespravodlivo vyhlásilo za samostatný štát!!! pozn. prekladateľa).*

Všetky pokusy v histórii vytvoriť svetový štát - od Džingischána cez Napoleona až po Hitlera - sa skončili v Rusku. Aj v roku 1941 sa prevaha wehrmachtu zdala absolútna, podobne ako má dnes prevahu NATO. Ale v Norimbergu nemeckí generáli hovorili, že oni nebrali do úvahy, nepočítali s jedným jediným - s ruským zázrakom.

Ruská záhada, ruský zázrak - to je jednota Ruska na Zemi aj v nebi.

V tom duchovnom boji, ktorý sa dnes zvádza vo svete, sú s nami - **Prepodobný Sergej Radonežský, svätiteľ Savva Srbský, Prepodobný Serafim Sarovskij a prepodobný Simeon Mierotvorný. Svätý blahoverný kňaz Alexander Nevský a svätý mučeník kňaz Lazar. Svätí cárski mučeníci a trpitelia tak vrúcne uznávaní srbským národom**.

Všetci svätí, vyznavači Christovho víťazstva, v našom boji sú prameňom nebeskej sily! "Na svete budete trpieť, no vydržte, kým nezvíťazím nad svetom." (Ján, 16,33) hovorí Christos.

Srbsko teraz trpí za Christa. No nech by akokoľvek víťazilo zlo, ono je bezmocné, pretože Christos bol vzkriesený.

V Srbsku je náboženská vojna: bombardovali a ničili nielen Srbov, ale práve pravoslávnych!

Je to vojna proti sv. Pravosláviu!

Pod rúškom mierovej misie sa v Srbsku rozhára tretia svetová, pravdepodobne atómová vojna.

Rýchlo sa dostanú aj k nám. Začali Srbmi - skončia pri nás! Starí ľudia vravia: skoro bude opäť vojna s Ruskom. Ak len tomu Hospodin nezabráni.

V júli do Ruska vpadne asi 16 krajín - takéto proroctvo sa objavilo dokonca na chráme jedného zo známych kláštorov v Grécku.

Na Zemi budú strašlivé nešťastia. Bombardovať budú Moskvu. Mnohé mestá aj štáty budú vtedy celé pod vodou, alebo zmiznú pod zemou.

Rusko si už rozdelili! Stred dostali Američania, juh a Povolžie - Turci, severo-západ Nemci, ďaleký východ Japonci, Sibír až o Ural – Číňania, atď..

Prepodobný Lavrentij Černigovský ešte hovoril, že „bude vojna a kadiaľ prejde, tam ľudia nezostanú. Aby tomu zabránil, pošle Boh predtým na ľudí ľahké choroby a oni umrú. Lebo počas vlády antikrista choroby už nebudú. A tretia svetová vojna už nebude na pokajanie sa, oľutovanie hriechov, ale na zničenie."

Sestra sa ho spýtala: "Takže všetci zahynú?"

„Nie. Ak sú veriaci a vykúpia sa krvou, pričítajú sa k mučeníkom. A ak sú neveriaci, pôjdu do pekla," odvetil báťuška.

„A kým sa nenaplní počet odpadnutých anjelov, Hospodin nepríde súdiť. No na konci časov Hospodin aj živých, zapísaných do Knihy života, priráta k počtu anjelov, ktorí mu budú chýbať do počtu tých, ktorí odpadli.

Vojna, táto milosť Božia, ešte bude. Svätí otcovia hovoria - ak niekto príjme pečať (mikročip pod kožu) - nemôže sa pokajať a nebude spasený (nepomôžu ani mnohoročné činy pre spásu duše), pôjde priamo do pekla!

Ale do prijímania týchto pečatí ešte bude tá vojna - ako hovorí sa aj v Apokalypse - a vezme tretinu ľudí, takže veľmi málo z nich ostane počas vlády Antikrista.

Dnes na svete (a v Ukrajine už od roku 1995) zavádzajú kódy, všetci majú dostať pod kožu mikročipy - pečať antikrista. Aby urobili z ľudí biorobotov Zombie, ktorí sa dajú ľahko riadiť cez satelity tak, ako si to na západe cez počítačový program zaumienia.

Doživotný identifikačný kód určujú zatiaľ do pasu, alebo iných identifikačných kariet, číselný kód pre každého človeka, ktorý ponižuje dôstojnosť človeka, identifikačný číselný kód - predzvesť pečate antikrista, kód ktorý zahŕňa aj číslo antikrista - 666! A keďže za tým stojí sám otec lži - sám satan, tak sa aj používajú všetky druhy klamstva tak, aby každý človek dostal túto pečať satana - vložiť mikročip do tela a vypáliť identifikačný kód na pravú ruku a na čelo. To je aj hlavná úloha siono-masonských (slobodomurárskych) satanistov – nielen kontrolovať, ale dokonca aj riadiť ľudí!

Teraz všetko smeruje k tejto pečati.

V centrálnom počítači "Zver", ktorý zaberá 3 poschodia v 13-poschodovej budove, ktorá je postavená v tvare kríža v Bruseli (Belgicko) na každého človeka na svete (od novorodenca až po dôchodcu) sa už nachádza "spis" a doživotné identifikačné číslo.

Zavedením rôznych telefónnych, cestovných a iných elektronických plastikových kartičiek -pasov, identifikačných kariet, v ktorých je zakódované aj číslo zvera -666 (tri rovnaké, neočíslované na krajoch alebo v prostriedku pomlčky --- zodpovedajú číslu 666), rovnako aj obaly všetkých produktov - všetko to smeruje k tomu, aby si ľudia zvykli a ľahšie prijali identifikačný kód a mikroschému pod kožu na čelo, alebo pravú ruku.

Príprava je ukončená: vybavenie, elektronické doklady a mikročipy (a tiež "humanitárna" pomoc terminálov, či bankomatov pre chudobnejšie krajiny) sú už hotové.

Aj naša (ukrajinská) vláda sa už zaviazala všetkých "opečiatkovať".

A ľudstvo je už pripravené prijať tieto mikroschémy - pečať antikrista, dokonca si ani neuvedomujú toto hrozné nebezpečenstvo.

Antikrist tu ešte nie je a pečate sa už rozdávajú...

Tak ako Hospodin pred svojím príchodom pečiatkuje svojich ľudí pečaťou Svätého Ducha, tak aj antikrist pred svojím príchodom pečiatkuje svojich ľudí pečaťou satana. A kresťania sa už tiež delia na verných a neverných, skutočných pravoslávnych kresťanov a antikresťanov (vedome, alebo nevedome sa klaňajúcich prichádzajúcemu antikristovi), ktorí dobrovoľne prijímajú jeho kód. "A kto sa komu vzdá, tomu sa otrokom stáva." (2 Peter, 2,19)

Antikrist, ktorý sa objaví na zemi, sám seba nazve Christom (a nie antikristom, či satanom), a práve tak aj jeho pečať bude daná nie ako pečať, ale ako kódy - ,samozrejme, budú využívať všetky druhy satanskej lži, aby mohli usmerňovať ľudí ako stádo dobytka.

Toto, hovoria, nie je nebezpečné, je to pohodlné (neukradnú vám, nestratíte, vždy budete mať pri sebe) - hotovosť viac nebudete potrebovať, dokumenty viac nebudete potrebovať, ani rôzne iné kartičky nebudete potrebovať - ak budete mať pod kožou mikroschému a na čele alebo na pravej ruke laserovým lúčom vpísaný neviditeľný kód - nič viac nebudete potrebovať, čokoľvek kúpite, čokoľvek predáte, kdekoľvek preukážete svoju totožnosť bez problémov. Stačí iba, aby skener na mieste prečítal vašu zakódovanú informáciu, odčítal vám z účtu peniaze, alebo vás vpustil na akékoľvek miesto bez dlhého čakania s dokladmi.

No v skutočnosti to už nebudú ľudia, ale zombie, ktoré stratili Bohom darovanú slobodu, zombie, ktoré budú riadené satanom cez počítače a mikroschémy v ich telách.

Toto však bude trvať iba veľmi krátky čas. Rýchlo sa všetko odhalí - budú už priamo núkať pečať a chlieb, alebo krst. A vtedy je nutné byť opatrným, môžu nás totiž oklamať a vtlačiť nám pečať.

Vláda Ukrajiny podpísala a ratifikovala Šengenské dokumenty. A teraz sa na Ukrajine, v Dnepropetrovsku aj v druhých mestách, zavádzajú už elektronické plastikové kreditné karty namiesto hotovosti. Do 3000 hrivien ešte je možné nakupovať normálne, ale za väčšie sumu už jedine cez kartičky. A plastikové kartičky- pasy plánovali na Ukrajine zaviesť už od 1. januára 1999. Tieto elektronické pasy sú už hotové, stačí ich len zaviesť. Je jasné, že v každej identifikačnej kartičke celého tohto diabolského systému "Shengen", ktorý musíme prijať od západu, obsahuje identifikačné číslo človeka so zakódovaným v ňom číslom antikrista - 666.

My sme nezávislí a musíme brániť svoju nezávislosť najmä od západných vplyvov nastupujúceho cárstva antikrista.

Naša kresťanská česť nám v žiadnom prípade nedovolí prijať diabolský identifikačný kód a satanský plastikový pas so zakódovaným číslom 666 antikrista.

Svätá synoda Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi Moskovského patriarchátu, ktorá sa zišla s (metropolitom, biskupmi a duchovenstvom) v Sväto-Uspenskej Kyjevsko-Pečerskem Lavre 19. mája 1998 a takisto Snem z 22. decembra 1998 k otázke o odmietnutí identifikačných kódov pre pravoslávnych kresťanov sa obrátili k prezidentovi.

Preto my všetci musíme podporiť našu Cirkev a odmietnuť prijať kód a plastikovej kartičky.

Viac ako 100 tisíc pravoslávnych kresťanov Moskovského Patriarchátu na Ukrajine už rozhodne odmietlo prijať identifikačný kód: poslali oficiálnu žiadosť vláde Ukrajiny. Kto ste ešte nenapísali prezidentovi - určite mu napíšte!

Tým, že odmietneme prijať identifikačný kód a plastikové kartičky, vyjadríme svoje pokánie pred Bohom.

My sme páni a nie dobytok! Darmo nám chcú vziať kresťanské meno a vnútiť nám toto "psie" číslo - identifikačný kód.

Nie je predsa možné zameniť kresťanské meno za satanské číslo, vymeniť Cárstvo nebeské za akési dočasné čisto pozemské výhody (ako jesť, obliekať sa...)

Ako by sme sa mohli vzdať pečate kresťanského ducha pri krste a prijať pečať bohorúhačského antikrista?! Ako by sme sa mohli zriecť kresťanskej slobody ducha a stať sa otrokom satana v elektronickom koncentráku?!

To, čo je napísané vo svätom Písme, sa aj stane - nebude možné, ani kúpiť, ani predať nič kresťanovi bez pečate antikrista, no pravoslávni aj tak odmietnu túto pečať a Hospodin na svoje dietky nezabudne, nachová svoje "malé stádo".

Práve teraz sa na zemi završuje oddeľovanie pšenice od pliev (Lukáš 3,17) a oddelenie oviec od kozliat (Matúš 25, 31-46), verných kresťanov, ktorí odmietnu prijatie kódov od neverných zradcov, ktorí prijmú kód satana.

koniec

Kázeň pred Veľkým pôstom

Drahí bratia a sestry v Christu,

zajtrajším dňom vstupujeme do obdobia Svätej a Veľkej štyridsiatnice, do obdobia Veľkého pôstu. Nedele tohto obdobia sa nazývajú pôstnymi nedeľami. Jedným z najcharakteristickejších prvkov tohto obdobia je zdržanlivosť a pôst. Z tohto dôvodu aj čítania zo Svätého Písma na našich eucharistických zhromaždeniach, ale aj celý obsah hymnografie sa odvíja okolo tejto témy. Témy, ktorú človek žijúci v dnešných časoch považuje za zastaralú a prekonanú. Pôst považuje za ustanovenie, ktoré pre neho nemá absolútny význam, keďže podľa jeho názoru mu nič neprináša.

Ale skutočnosť je opačná. V prostredí pravoslávnej duchovnosti má práve askéza a pôst výnimočné postavenie. Bez askézy nemôže veriaci človek duchovne napredovať. Bez osobného zápasu sa nekultivuje duchovný svet, keďže človek nemôže zvíťaziť nad svojimi vášňami.

Podľa sv. Baziľa Veľkého sú pôst a zdržanlivosť staršie ako celý Mojžišov zákon. Pôst súvisí so zdržanlivosťou, pretože bol uzákonený v raji samotným Bohom, je prvým prikázaním, ktoré prijal Adam....“**ale zo stromu poznania dobra a zla nesmieš jesť.“(**1Mjž 2,17). To

nesmieš jesť je prikázanie pôstu a zdržanlivosti. Teda od prvého okamžiku stvorenia človeka Boh našim prarodičom dáva pôst ako prostriedok askézy.

V novozákonnom období tak ako Pán, tak aj Jeho učeníci poukazujú predovšetkým na pravoslávny spôsob pôstu a dávajú mu hlbšie ponímanie. Potvrdzujú, že nejde o formálny a povrchný zvyk človeka, ale že súvisí s hĺbkou jeho existencie. Pôst prijíma reálny charakter, tvorí askézu vo vnútri Tela Cirkvi a je prostriedkom k dosiahnutiu najvyššieho a najdôležitejšieho cieľa, ktorým je premenenie a zbožštenie človeka. Aby však človek uskutočnil tento cieľ, vyžaduje si to sebaovládanie a veľký zápas. Prejedanie sa a nenásytnosť rozohňujú telesné žiadosti a vášne. Naopak pôst a zdržanlivosť utišujú vášne, zoceľujú vôľu, zbavujú a odľahčujú telo od toxínov a uvoľňujú dušu.

No je potrebné povedať, že pravoslávny pôst nie je iba zdržiavanie sa od živočíšnych jedál, ale ako hovorí sv. Baziľ Veľký, je to“ **odsúdenie sa zlému, zdržanlivosť jazyka, vzdialenie hnevu, odstránenie žiadostí, ohovárania, lží a vierolomnosti (krivoprísažníctva)“.** Nepostí sa ten, kto neje besmäsité jedlá a súčasne je ľahostajný k svojim zlým obyčajom. (zlozvykom) a vášňam svojej duše. Uvedomme si, že telesný pôst, ktorý sa nespája s duchovným, je pokrytectvo, keďže človek je podľa učenia Svätého Písma a našich otcov psychosomatická teda duševno-telesná bytosť a nerozdeľuje sa na telo a dušu.

Dnes, keď sa človek oddal stálej a nepretržitej starostlivosti o svoje telo a zanedbal dušu, je pôst realita len pre máloktorých a zdržanlivých. Ľudia jedia stále viac a viac, z pohľadu pestrosti i množstva. Naplňujú svoj organizmus toxínmi, chemickými a syntetickými látkami, stávajú sa obézni, zatiaľ čo inde ľudia zomierajú od hladu a podvýživy. No hojnosť ich však necharakterizuje, len pokiaľ sa jedná o stravu, ale prejavuje sa aj v mnohovravnosti, v ľahkosti a uvoľnenosti, v hádkach, sporoch, ktoré často končia dlhoročnými súdnymi procesmi.

Z toho, čo som uviedol, je isté, že nezdržanlivosť a nenásytnosť neprinášajú ani nasýtenie, ani naplnenie, po ktorom túži duša. Práve pôst prináša človeku zdravie, rovnováhu a šťastie. Inak povedané, pohár nesmie byť ani prázdny, ani plný, ale poloprázdny, aby mal človek podnet, ale aj obmedzenie, aby zápasil o svoje zdokonaľovanie.

Na záver treba ešte dodať, že pôst a zdržanlivosť musia byť skryté a musia sa spájať s cnosťou. Svätý Diadoch z Fotiky vyjadruje skúsenosť otcov a píše: **„Pôst má význam, pretože tvorí prostriedok, ktorý pomáha zápasiacim k súdnosti (rozumnosti), teda**

nesmú sa domnievať, že konajú nejaký hrdinský čin tým, že sa postia, ale nech čakajú, aby sa presvedčili, či uspeli vo svojom cieli.“

Drahí bratia a sestry v Christu, želám vám počas Veľkého pôstu veľa fyzických i duševných síl, snažme sa postiť každý podľa našich možností a schopností, postime sa v skrytosti a pamätajme, že vševidiaci Boh nás za našu snahu a pôst odmení.

Amen!

diakon Ján Tomáš

JOZEF PODHRADSKÝ

Jedným zo slovenských národovcov bol Jozef Podhradský. "Večne mladý" štúrovec, skvelý pedagóg Podhradský, bol Kollárov nástupca v kazateľskom úrade slovenského evanjelického cirkevného zboru v Pešti. Narodil v roku 1823, 19. apríla a ani netušil, že pre svoj národ toľko urobí. Svetlo sveta uzrel v Skalici v malom mestečku na moravsko-slovenských hraniciach, ktoré je asi 40 km vzdialené od Hrubej Vrbky. Hrubá Vrbka je rodiskom o. Mateja Pavlíka, nášho vladyku Gorazda, ktorý tiež napísal pravoslávny katechizmus a ktorý tiež prijal dôležitú tajinu práve v kovilskom monastieri. Sv. Gorazd tu prijal mníšstvo o päťdesiatosem rokov potom, čo tu, v monastieri na pohorí Fruška Gora, prijal Jozef Podhradský sv. Pravoslávie. Je to veľmi zaujímavá, ale pre našu vieru nedozierna zhoda náhod. Samozrejme, ak to je náhoda, lebo to, čo koná Boh, je vždy presné a dokonalé.

V bojoch za obranu podľa Protestantského patentu zriadených a superintendantom Kuzmánym spravovaných zborov chleba pozbavený Podhradský, usiloval sa v čase rozprúdenia akcie ruského ministerstva národnej osvety na získanie učiteľov klasických jazykov M. F. Rajevským, dostať do Ruska. Keď sa jeho zámer neuskutočnil, ujal sa ho báčsky biskup Platon Atanackovič a ponúkol mu miesto profesora klasickej filológie na gymnáziu v Novom Sade.

Vladyka Platon Atanackovič uviedol prenasledovaním uštvaného Podhradského ako predseda Matice Srbskej do srbského kultúrneho a politického života. V novosadskom prostredí sa pustil do spolupráce so svojím priateľom z mladých liet, spoločne strávených za štúdií na bratislavskom lýceu, štipendistom patriarchu J. I. Rajačiča a priateľom Ľudovíta Štúra, znamenitým politikom a bojovníkom za práva srbského i slovenského národa, Svetozárom Miletičom.

pokračovanie článku o Podhradskom katechizme:

- Když se přejde na verš 4. "My všichni věříme v Ducha Svatého, jenž pochází od Otce i Syna..." tu Kristus Pán i chóry archangelské v Nebí přetrhnau, zamlknau, nebo Syn Boží, který by byl pověděl u Jana 15. v 26. o Duchu Svatém toto: "Kterýž z Otce pochází"nemůže nyní se zástupem zpívati tomuto slovu svému něco protivného. - Tolík na důkaz toho, že dosť malé zmýlení v učení o Trojící Svaté, zasahuje ve svých následcích do

všelikého počínání našeho. Proto nemáme nikdy práva proměniti v písme svatém ničeho, aniž co přidávatí k němu zretedlným slovám jeho protívného. Krístus svědčí o Duchu Svatém, že z Otce pochází proto církev pravoslavná pří tomto prvém a starém učení víry zustává a drží ho pevně a nezměněne". Na strane 71 zachádza do histórie pravoslávia: "Pravdivosť svaté církve Pravoslavné spočíva na důvodech a základech nepodvratných. Blahoslavený Apoštol Pavel, kázáním Krista Ježiše ukrižovaného mezi národy pohanskými v zemi Řécké, přivedl Řéků k víre Kristově. Cirkví řecké ale Pavlem založené, zachovaly zvěstované jim Evangeliuma učení víry po všecká století v nezkalené čistotě apoštolské, nikdy nikterak nezmeněné. Nebo všeliká nařízení všech církevních sněmů, ničeho neměnili ve víře apoštolské, ale jen čistotu učení apoštolského, proti nápadům nevěry bránili, ohrazovali a opevňovali. Táto čistě zachovaná víra, z církve řecké, čilí východní přenešená byla skrze blahoslavených apostolů slovanských Cirilla a Methoda k národům slovanským, do Říše Velko-Moravské, nynějšího Uhorska, Čech a Moravy, tak též i do Ruska, k Srbům a Bulharům. Slovácí, Česi a Moravané opustilí později víru apoštolskau Otců svých, a od té doby zle se jim vede i v národném ohledě a mateřinský jejích jazyk všudy v potupě kvílí. - Slovácí, Česi a Moravané jsau jedná krév, a předci žádne vzájemnosti národní mezi nimí není. A láska bratrsko národní chladná, - nebo vzájemnost takáto jen v pravoslavií možna jest."

Ďalej zdôrazňuje klady pravoslávnej Cirkvi: "Církev pravoslavna jmenuje se i národomílovná, proto že dle napomenutí apoštolského při službách Božích trpí jen jazyk národný, t.j. každý národ má v tom jazyku slaužiti Bohu, který mu jest jazykem materským. Proto samé církev pravoslavná nedopauští žádného pronásledování národů, nebo dle slov apoštola národů Pavla, každý národ sláviti má Boha ve svém jazyku -".

Spomína aj to, že pravoslávna Cirkev neprešla takým búrlivým obdobím ako katolícka počas reformácie. "Církve pravoslavné nedotkla se Refomácie, která jináče v celém světě a životě veliké a vážné proměny vyvolala. Nebo na církvi pravoslavné, jako která v tom nezměněném učení víry, které skrz Apoštola přijala, pevně a nepohnutě stála, nebylo čeho reformovati; a z apoštolského učení svého něco odhodit, a křesťanství sobě tak ulehčit, toho učiniti nesměla. Nebo ačkoli se vždycky nalezali a nalezajú někteří v lůnu i této církve, jenž půverčivostěm oddáni jsau, a v církvi této se od jednotlivců nadužívání tu i tu děje, toto ale církev sama nenapomáhá, nýbrž lituje a

zbloudilých poučuje o lepším. Aniž mohau krivé pochopy jednotlivých celému tělu církve pravoslavné přičtěni býti."

V Podhradského katechizme nachádzame aj stať s názvom "Správa církve." Píše tu, že "Církev pravoslavná jest dobře zřízená a uspořádaná společnost. Následovně musí míti i svou správu a zákonný určitý pořádek. Správa táto není panující, rozkazující, nýbrž milostivá a otcovská; nebo správě této svěřené jsou duše lidské. V církvi pravoslavné tedy nemají místa Rozkazy, ale jen napomínání a poučovaní. Zpráva církve pozůstává z duchovních pastyřů a učitelů, ... Jediná nejvyšší Hlava Církve Pravoslavné jest Sám jediný Kristus, tak že církev pravoslavná ve věcech, které sa podstaty víry týkají, nikomu jinému kromě Krista a zřetedlného svědectví písem Svatých poslušná býti nemusí a nesmí. Efez. 5.23.24. "Kristus jest hlava Církve, a onť jest Spasitel těla. Proto církev poddána jest Kristu".

Pozastavuje sa aj pri otázke cirkevnej poslušnosti, kde v "poznamenání" píše: "V které církvi není takéto kázne církevní, tam jedna prašivá ovce nakažuje potom celé stádo, svevola, rozuzdenost, nevěra, nesvornost, daremné hádky, chladnost k církvi, různice, nesvědomité šafáření s církevním majetkem, pronásledování kněžstva a učitelů rozmáhá se po celém církevním těle jako chytlavý neduh. Běda v takovéto církvi věřícím a pobožným. Hrůzyplný příklad všeho toho ukázali protestanti v Uhrách. - V čas Reformácie vyslali Moravští bratří k Luterovi vyslance své z cíle dorozumění se ve věcech víry; nepřistali avšak k Luterovi proto, že církevní kázně, kterou schvaloval a jaková mezi nimi přísna byla, zavésti nemohl, řka: "Moji Němcí by to nevydrželi."

Pri myropomazaní spomína, že "Myropomazáním pokrstěného děťátka posvěcuje se i tělo i duše jeho Bohu. Pomázaním "čela" osvěcuje se Darem Ducha Svatého mysl i hlava, jakožto prameň myšlének, aby Pán Bůh varoval děťátko v dalším životě od zlých myšlének; Pomazáním "prsů" posvěcují se žádosti, aby Duch Svatý chránil děťátko od hříšních žádostí a pomáhal mu jich přemáhat. Pomazáním očí, uší, úst, posvěcují se smysly děťátka, aby se budaucně ani ono samo nedalo svésti podvodnými řečmi, ani viděním ani slyšením zlých příkladů, ani ono samo nesvádělo ke zlému jiných. - Pomazáním rauk a noh posvěcují se ruky k činení což dobrého, a kroky člověka, aby kráčel po cestách vedaucích k spasení a vystříhal se nastaupití cesty bezbožných."

Keď prichádza k téme "Svátost Večeře Páně" spomína aj používanie chleba pri Eucharistii. "Dle slov těchto samého Syna Božího k Svátosti této vyhledává se předně "chléb" a "víno", a to sice chléb kvasený, nebo nekvasený chléb nejmenuje se chlebem; pod chlebem vždycky od kedy svět stojí, rozumí se jen múka s vodau smíchaná, pak skrze kvas do kysnutí přivedená a konečně upečená. To je chléb. A v písmě svatém stojí zřetedlně, že vzal Kristus Pán chléb, a nevzal tedy ani macky, ale "chléb". Proto církev pravoslavná slovům písma svatého věrně a důsledně užívá při této svátosti chleba a ne ani macky židovské, ani oblátky."

Ďalej stojí za zmienku v tejto časti i nasledovné: "... toho pravého těla a pravé krve očima viděti nemůžeme. A i to jest spořádáno dle uložení Božího a to proto, abychom neviděli očima těla Kristova, ale věřili, že je to tělo Kristovo, na základě slov, které sám Kristus pověděl: To jest Tělo Moje; To jest krev Moja", t.j. abychom více věřili slovům a moci jeho, nežli smyslům naším, nebo: "Blahoslavení, kteříž neviděli a uvěří!" pověděl Kristus u Jana 20,29."

V jeho katechizme je rozpísaná aj téma očistca. Vyjadruje sa tu nasledovne: "Písmo svaté vůbec nikde ani je zdaleka nemluví a ničeho nezná o nějakém očistci, neboliž o ohni očisťujícím. Kdyby kromě nebe a pekla ještě i nějaké třetí, prostřední místo bylo, to by sám Spasitel náš Kristus Ježíš zajisté nebyl zatajil. Očistec je zde na zemi, kde v Svátosti Pokání se člověk z hříchů svých očístiti může. Proto církev pravoslavná Očistec zavrhuje, jako který jen vymyšlen jest od lidí. Syn Boží řekl k Lotrovi kajícímu se na kříži, dnes budeš se mnau v ráji. Tedy ani ten loter nemusel nejprve do očistce jíti, aby se tam dříve očistil z hříchů a tak spůsobným stal pro život nebeský, on se očistil v ohni svatého pokání jestě v tomto životě. Že není očistce, to jest místa mezi nebem a peklem prostredního, vidí se nejjasněji z písma svatého o Bohatci a Lazarovi u Lukáše 16, 19-31".

Na inom mieste píše o očistci aj toto: "Nauka o Očistci nemá teda žádného základu v písmě svatém, ona povstala z té půverčivosti, jakoby se lidé zemřelí někdy po smrti zjevovali a žádali od živých ještě na zemi, aby jich hleděli vysvoboditi. Vymyšleno tedy že se tyto duše nalezají v Očistci jakémci, nebo z nebe a z pekla nemožné jest dle písem Luk. 16,19-31 vrátiti se na zem". Táto časť teda obsahuje celkom zaujímavé zamyslenie sa nad očistcom a podáva aj zaujímavé, ale pritom logické vysvetlenie zavedenia očistca do praxe v katolíckej cirkvi. Podhradský veľmi pekne podáva pri každej téme

vysvetlenie odchýlok a pridáva aj svoje vlastné postrehy a pocity. Na záver ponúkam jeho záverečnú časť z katechizmu nazvanú "Závirka":

"Z prvokřasťanského, čistě apoštolského učení tohoto víry pravoslavné vidí se jak veliká přednost pravoslavné církve, tak i sauhlasnost a rozdíl mezi ní a ostatními církvámi křesťanskými. Ten starý evangelický Zpěvník Tranoscius, jestli vyjmeme učení o pocházení Ducha Svatého, srovnává se teměř ve všem nejpodstatnějším s vírau Pravoslavnau. Ten nový, malý evangelický, čili vlastně novoprotestantský Zpěvník, oddálil se od víry pravoslavné a od učení apoštolského na deset tisíc mil. Kromě čistého učení víry má církev pravoslavná učení víry křesťanské úplné".

"Pravoslavní kněží příkladem apoštolským nejen smějí, ale musejí se ženiti, což tu veliaku výhodu má v sobě, že jsau v občanském životě s ostatními lidmi v užším a důvěrnějším svazku přirozeně skrze svátost manželství spojení, a od lidu občanského ne tak odcizeni. Nejznamenitější přednost ale církve pravoslavné pozůstává v tom, že Národ pravoslavné víry národně zahynoauti, národně potlačen býti nemůže. Této přednosti nemá ani protestantismus, ani katolicismus. Národ slovanský pravoslavný, dělej s nim co chceš, vydávej k vykořenění jeho jazyka a národnosti zákony jakové chceš, on jazyka a národnosti své nepopustí ani pod Turkem, ani pod Němcem, ani pod Maďarem. Zůstane, co je."

Veľmi výstižne poukazuje na národnostný a humánny charakter pravoslávnej Cirkvi. V jeho slovách cítiť kúsok nepoddajnosti a nemennosti, za ktorú je často pravoslávna Cirkev kritizovaná. Ale táto jej črta, tak ako o tom svedčia dejiny, bola práve tým, čo udržalo ľudí pri nej. Je to zrejme niečo, čo nie je dané človekom, ale zhora - Bohom.

V podobnom národomilnom duchu pokračuje aj naďalej: "Tohto pak velebného, pravokřesťanského, božského výjevu první i poslední příčina leží v duchu pravoapoštolském pravoslavném, a v tom mocném, věčném slově, z úst Spasitele našeho pošlém: "Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj". Blahoslavený Apoštol Páně sv. Pavel, na místě Božím, spojil svaté bohoslužby církve své pravoslavné u národů slovanských s jazykem slovanským s jazykem národním. V církvi tedy pravoslavné jazyk slovanský a církev jsau tak spolu spojené a svázané jako duše s tělem. Kdoby se opovážil národu slovanskému pravoslavnému bráti národní jazyk, chcel ho poturčit, poněmčit neb pomaďarčit, ten by mu tím samým brali církev a náboženství,

ten by ho vyvolal do boje na život na smrť, nebo i národný jazyk i náboženství, víru a církev sobě dati vzíti, to žáden, ani ten neynepatrnější národ nepřetrpí, tu i každý žebrák promění se za obra, a brání až na smrt svau církev a jazyk církevno-národní. - Kdyby k.p. Češí, Moravcí, Slovácí nebyli opustili pravoslavnau, evangelickau apoštolskau víru svých Otců, a byli zůstali až po dnes pravoslavni, - nebyli by dnes tak poněmčeni a pomaďařeni, a národně tak ožebráčení. - Tétopřevelebné výhody neposkytuje národům žádná jiná církev."

Zdôvodňuje svoje tvrdenie nasledovne: "Nebo k.p. Církev protestantská nemá liturgie, t.j. národné bohoslužby. Protestanta můžeme poněmčit, pomaďarčit, proto ještě zůstane protestantem. Bude zpívat a kázeň slyšeti v jazyku tom, který rozumí, v německém neb maďarském. Protestantem proto zůstane, ale Slovanem byti přestane. Tak též i katolik, může byt poněmčen neb pomaďarčen, proto přeci zůstane katolíkem, nebo bohoslužba je a zůstane latinská. To jest spolu i příčina, že protestanta a katolíka lehké jest poměrně, a možná jest odnárodnit." Ale ako ohnivo a zápalisto pokračuje: "Pravoslavného Slovana ale odnárodnit nemožno, nebo s jazykem národním bral bys mu i náboženství a církev. Co nikomu neradíme!!"

Zaujímavá je jeho poznámka najpodstatnejšieho rozdielu medzi Pravoslávím a ostatnými konfesiami: "A tu leží neyhlavnější a neypodstatnější rozdíl mezi církvi pravoslavnau i mezi všemi ostatními a pozůstává v tomto: Dosaváď je Kristus jen jednostranně pochopen, a jen půl Krista jakoby se uskutečňovalo v křesťanství, když se výlučně pečovalo toliko jen o budaucnost člověka po smrti, o přítomný život na zemi pramálo. Církev pravoslavná pojala křesťanství v úplné celosti. Hlavní věčná péče církve křesťanské jest spasení duše na věčnosti. Ale člověk neni a nebude nikdy jen holý duch. On žije na tomto světe duchovno-tělesný život. On jest měšťanem dvauch světů. Pravé křesťanství tedy pečuje i o jeden i o druhý život, i o jeden i o druhý svět, pečuje i o ducha i o tělo, pečuje i o to, aby člověk na věčnosti stal se blahoslaveným, na zemi této ale aby byl co možno neyšťastnějším, skrze víru křesťanskau. I táto země jest částečka království nebeského, jest ona plačlivé údolí, - ale církev Krista má i tento svět proměňovati člověku v předsíň Nebeskau. To jest svatá a milostivá vůle Boží. Kdo vůli tuto ve světě napomáhá i z té duchovné i z té tělesné stránky, - ten jest pravým křesťanem. - A to činí, tam směruje Pravoslavia. Její tedy

království přijdiž k nám!" Tieto slová sú neodvrátiteľným dôkazom toho, že Jozef Podhradský úprimne priľnul k pravoslávnej viere.

1. Buchta, Vl. Kontakty slovenských národných dejateľov s pravoslávnym duchovenstvom v 19. storočí. In Jubilejní sborník. Praha, 1985.

2. PODHRADSKÝ, P.J.J.: Pravoslavný katechizmus. Nový Sad, 1868.

3. BUCHTA, Vl. Aj po rokoch stále časový katechizmus. In Odkaz sv. Cyrila a Metoda, Prešov, 1983, č. 4.

Pripravila: Mgr. Elena Nemčíkova

Život svätého Alexeja Tótha

Alexej Tóth je viac-menej súčasťou aj história Kojšova, pretože jeho otec tu slúžil ako gréckokatolícky kňaz v rokoch 1857 – 1896 . Hoci Gregórius Tóth nemohol tušiť, kým sa stane jeho syn, vychovával ho určite v čistote ducha a v láske k Pravde, o čom svedčí jeho život.

Narodil sa 17.3.1854 v obci Kobylnica pri Giraltovciach v okrese Bardejov. Bol synom Juraja (v archívnych a iných záznamoch aj Georgius) a Cecílie Tóthových. Jeho otec tu bol správcom farnosti. Pochádzal z rodiny samých duchovných, lebo kňazom bol aj jeho brat Viktor, aj jeho strýko Nikolaj. Ten bol neskôr gréckokatolíckym biskupom v Prešove. V roku 1857 sa rodina Tóthová sťahuje na nové otcovo pôsobisko do Kojšova. Bývali tu do roku 1896. Alexejov otec Juraj sa za ten čas stáva essessorom a školským inšpektorom v distrikte.

Chlapec získava výborné jazykové vedomosti. Ovláda maďarský, ruský, nemecký, latinský a tiež grécky biblický jazyk. So záujmom študuje cirkevnú históriu a kanonické právo. Jeden rok navštevuje rímskokatolicky seminár v Stregone a od roku 1873 tri roky gréckokatolícky seminár v Užhorode. Štúdium na kňaza dokončil v Prešove.

Pravdepodobne v roku 1878 vstúpil do manželského zväzku s Rosaliou Mihaličovou a kňazskú vysviacku získava 18. apríla 1878. Stáva sa kaplánom na farnosti Homrogd (dnešné územie Maďarska). Rok po vysviacke ako dvadsaťpäť ročný bol v máji 1879

vymenovaný za tajomníka prešovského biskupa Nikolaja Tótha, svojho strýka. Zároveň bol aj kancelárom gréckokatolíckej eparchie a riaditeľ sirotinca. V roku 1881 je vymenovaný za riaditeľa gréckokatolíckeho seminára v Prešove. Tu prednáša cirkevné dejiny a kanonické právo. Pracuje tu desať rokov.

Jeho manželka bola dcérou kňaza. Ich manželský život netrval dlho. Alexej prichádza za krátky čas aj o ňu, aj o syna. To ho ako každého poznačilo, ale nie odpudilo od Boha.

V roku 1889 odchádza do Ameriky, aby tu slúžil prisťahovalcom. 15. 11. 1889 vstupuje na pôdu USA a 27. novembra prichádza do Minneapolisu, čo je jeho prvá farnosť v Amerike. Prvú liturgiu slúži na Deň Vďakyvzdania (1. november).

V čase, keď prichádza k veriacim z východného Slovenska, je na kontinente komplikovaná situácia. Nielenže prisťahovalci musia prekonávať jazykové a etnické rozdiely, ale aj tlak zo strany rímskokatolíckych biskupov.

Jeho prvé dojmy z farnosti sú nemilé. Chrám postavený, ale prázdny. Žiadne oblečenie, bohoslužobné predmety, ani ikonostas. Veriacich bolo okolo deväťdesiat.

Otec Alexej sa napriek všetkému nezľakol a ako predseda Bratstva sv. Petra a Pavla vyzbieral peniaze pre farnosť. Tento spolok slúžil ako organizačná sieť farnosti. Vzájomná pomoc spolku pomohla aj pri koordinácii rozvoja cirkvi medzi prisťahovalcami.

Keď pricestoval do Spojených štátov amerických prišiel k arcibiskupovi Jánovi Irelandovi do Saint Paul, aby mu predložil svoje doklady a požiadal o požehnanie. Na audiencii u rímskokatolíckeho arcibiskupa sa však dostal do nemilej situácie. Arcibiskup sa ho opýtal, či je ženatý. Alexej odpovedal, že je vdovec. Na to Ján Ireland vyhlásil, že nemá rád takýchto kňazov. To bola prvá kvapka horkosti, ktorú pocítil zo strany latinského kléra. A bolo ich ešte viac, pretože arcibiskup odmietol prijať o. Alexeja za rovnoprávneho kňaza a zakázal veriacim prijímať od neho tajiny.

Latinské duchovenstvo trvalo na tom, aby k prisťahovalcom posielali iba neženatý klérus. Takýto postoj spôsoboval mnohých uniatským kňazom zbytočné problémy. Došlo to tak ďaleko, že v roku 1890 sa zišli mnohí uniatskí duchovní v Amerike na fare Wilkes Bare v Pensylvánii na pracovnom zhromaždení a za predsedu si zvolili o. Alexeja Tótha. Rímskokatolícki biskupi reagovali rýchlo a požiadali Vatikán o to, aby ženatých gréckokatolíckych duchovných nechal výlučne v ich jurisdikci a aby zamedzil príchodu ženatých kňazov do USA. Vatikán sa dekrétom o zamedzení príchodu ženatých kňazov do Ameriky postavil na stranu svojich kňazov a v roku 1894 vyhlásili, že ženatí uniatskí duchovní sú pohoršením pre duchovenstvo a veriacich katolíkov.

Napriek všetkému Alexej ďalej pracoval na farnosti Chrámu sv. Márie v Minneapolise. V priebehu jedného roka od svojho príchodu nazbieral dostatok peňazí na nákup piatich kompletných bohoslužobných rúch. Kúpil ešte sv. Evanjelium, kalich, diskos a ďalšie potrebné veci. Vďaka jeho neúnavnej práci našiel vždy spôsob ako získať peniaze. Otvoril malú predajňu potravín a sám tu pracoval ako pekár. Z týchto drobných príjmov živil seba, pomáhal chudobným veriacim a časť zisku z obchodu použila na zaplatenie správcu chrámu a kantora. V obchodíku pracoval do roku 1891, keď ho prenechal jednému farníkovi.

Snaha vtedajších rímskokatolíckych biskupov ovládnuť gréckokatolícke duchovenstvo a veriacich mnohých dušpastierov nútilo premýšľať o svojej viere, svätootcovskej tradícii a cirkevno-kanonickej príslušnosti. Doma to predsa bolo iné. Urobilo to v ich mysliach a živote nevídaný rozruch a pobúrenie. U Alexeja to spôsobilo hlbokú zmenu v jeho myslení a chápaní viery. 8. decembra napísal spolu s viacerými kňazmi ruskému konzulovi do San Francisca. Pýtali sa, či tam je biskup a chceli jeho adresu. O 10 dní dostali odpoveď, ktorá ich potešila. Tak poslali do San

Francisca veriaceho Ivana Mlynára, aby na stretnutí s biskupom Vladimírom Sokolovským vysvetlil ich pohnútky a situáciu.

Kontakty s pravoslávnym biskupom Vladimírom a ruským duchovenstvo sa ďalej prehlbovali a viedli o. Alexija Tótha k rozhodnutiu prijať Pravoslávie. Stalo sa tak 25. marca 1891. Spolu s ním prešlo 361 jeho veriacich. Podobne reagovalo viacero duchovných z jeho okolia. Tak sa stalo, že sa pravoslávne biskupstvo presťahovalo zo

San Franciska do New Yorku, aby boli bližšie ľudom a lepšie reagovali na ich potreby. V roku 1916 bolo v Amerike po konvertovaní mnohých veriacich a duchovných 296 pravoslávnych chrámov, pol milióna veriacich a 220 duchovných.

Za svoje neúnavné úsilie o návrat veriacich do lona pravoslávnej Cirkvi sa mal stať o. Alexej Tóth pravoslávnym biskupom. Už s podlomeným zdravím si na takúto úlohu netrúfal, preto to odmietol, ale usadil sa na fare vo Wilkes-Bare. Požiadali ho o to miestni veriaci, ktorí sa tiež chceli vrátiť k pravoslávnej Cirkvi. Tu zomiera po ťažkom zápale pľúc 7. mája 1909.

Hoci si osobne želal skromný pohreb, vladyka Platón to nedovolil. Postavenie, ktoré sv. Alexej v Cirkvi získal, to nedovoľovalo. Tak sa konal pohreb slávnostný a všetci zúčastnení ho sprevádzali na cintorín v svätotichonskom monastieri v Južnom Canaane, Pennsylvania. Bolo ich niekoľko tisíc.

Sedem rokov po smrti svätca, pri prenášaní jeho ostatkov do novšieho hrobu, sa zistilo, že jeho telo je neporušené. Táto skutočnosť naznačovala možné blahorečenie. Sprevádzané bolo zázrakmi. Dodnes sa odohrávajú.

Pre svoje zásluhy, zázraky, na prosby veriacich a svoju hlbokú vieru v Pravdu bol 30. mája 1994 kanonizovaný za svätého. Jeho ostatky sú dodnes umiestnené vo svätotichonskom monastieri v Južnom Canaane, v Pennsylvanii, kde prichádzajú stále veriaci, aby sa za nich sv. Alexej Tóth prihováral k Bohu.

Informácie pochádzajú z nasledujúcich zdrojov:

1. Š. Horkaj, Š. Pružinský: Pravoslavná cirkev na Slovensku v 19. a 20. storočí, PBF PU v Prešove, 1998, s. 74 - 84.

2.ThDr. M. Župina: Únia a návrat k Pravoslávie, in: Pravoslavný teologický zborník XXX (15) –2006, s. 229 – 235.

3. http://www.pravoverni.sk/Pravoverni_sk/svaty39.htm

pripravila: Mgr. Elena Nemčíková

Dary Svätého Ducha

Pre spásu človeka i celého ľudského rodu boli Cirkvi Christovej dané dary Svätého Ducha. Tieto dary milosti (blahodati) predstavujú zvláštne sily (energie), Svätého Ducha a udeľujú sa veriacim pre budovanie Cirkvi a spásu jej členov. Učenie o daroch Svätého Ducha veľmi podrobne objasnil svätý apoštol Pavel vo svojom prvom liste Korinťanom, v 12.-14. kapitole.

1. ***Dar múdrosti a poznania (gr. sofia, gnozis) – je to prenikanie do hĺbky, podstaty a celého súhrnu božského učenia o spasení.***
2. ***Dar učiteľstva (gr. didaskalia) – praktické používanie schopnosti rozumieť veciam; schopnosť podať (komplexne) božské učenie pre osvietenie a poučovanie Božieho ľudu.***

3. ***Dar proroctva (gr. profitia). Je to schopnosť nielen predvídať budúcnosť, ale i nazeranie do skrytých ciest Božskej prozreteľnosti a tajomstiev ľudského srdca.***
4. ***Dar rozlišovania duchov (gr. diakrisia pneumaton) - to schopnosť rozlišovať pravých prorokov od falošných, božskú inšpiráciu (vnuknutie) od ľudského sebaklamu. V širšom ponímaní tento dar dáva človeku možnosť múdro rozlišovať medzi pravdou a lžou.***
5. ***Dar slúženia (gr. diakonia) - zvláštna blahodatná schopnosť slúžiť trpiacim, chorým a nešťastným; je to služba v diele kresťanskej dobročinnosti a lásky.***
6. ***Dar dušpastierstva a správy (gr. chivernizis) – milosť daná človeku pri rukopoložení na rôzne stupne kňazskej služby.***
7. ***Dar lásky – vzácny dar Svätého Ducha, ktorý je podmienkou získania vyššie uvedených darov a je súhrnom dokonalosti človeka.***

Týmto krátky pohľadom sa zďaleka nevyčerpávajú všetky dary Svätého Ducha (apoštol ich uvádza 18, ale ani to nie sú všetky Božie dary). Duch je jeden, ale dary sú rozličné (1 Kor. 12,4). Sú ozaj rozličné, ako je rozličné aj ovocie Ducha. „Lebo ovocie Ducha, hovorí svätý apoštol Pavol, je vo všetkej dobrotivosti, spravodlivosti a pravde“. (Ef. 5,9). Ovocím pôsobenia v človeku Svätého Ducha, je povedané slovami toho istého apoštola, „láska, radosť, pokoj zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť“ (Gl. 5,22-23).

Pre každý čin je potrebné vnuknutie, pre trvalé a správne poznanie Božej vôle a jej naplňovania, pre zbožný a svätý život je potrebné priame vnuknutie od Svätého Ducha. Hľa, prečo získavanie Svätého Ducha, o čom s naliehavosťou učil jeden z veľkých ruských svätcov ctih. Serafim Sarovský, je dôležitou životnou úlohou každého, kto sa usiluje o posvätenie a spásu.

prevzaté z Pravoslávneho kalendára, rok 1995

Príbeh o Chasánovi

Na priamu otázku, či budú spasení tí, ktorí nie sú pokrstení, odpovedal igumen monastiera sv. Nikodéma takto: »Raz som navštívil jaskyne pustovníkov na Svätej Hore Athos a stretol som sa tam s jedným askétom, s ktorým som si sadol, aby som sa ho opýtal na niektoré veci; okrem iného aj na to, či budú spasení tí, ktorí nie sú pokrstení. On mi odpovedal: „Poviem ti, moje dieťa, čo sa raz stalo v Malej Ázii. Žil tam akýsi Turek, ktorý veľmi miloval kresťanov. Nesmierne pomohol pravoslávnej Cirkvi. Taktiež jeden monastier pomáhal postaviť. Kde sa vyskytol niekto chudobný, tam bežal, aby mu pomohol. Avšak, aj napriek tomu, že to bol veľmi dobrý človek - lepší než mnohí kresťania - **nebol pokrstený a neodhodlal sa ku sv. krstu**. Stále to odkladal na neskôr. Raz však zomrel. A umrel skôr, než sa stihol nechať pokrstiť. Igumen monastiera, čo tento Turek pomáhal postaviť, sa tým veľmi trápil. Trápil sa, pretože ten človek odišiel zo života skôr, než bol pokrstený. Veď bol tento človek (volal sa **Chasán**) tak dobrý! Preto bol igumen veľmi smutný; jedného dňa však k nemu prišiel anjel a hovorí mu: "Chceš sa pozrieť, kde sa nachádza Chasán?" "Áno," odpovedal igumen. Anjel ho teda vzal a spoločne stúpali, stúpali stále hore... až dorazili k prenádhernému chrámu. Vnútri všetko žiarilo. Odvšadiaľ bolo počuť spevy... Igumen bol tým veľmi prekvapený. Akonáhle vstúpil do tohoto prekrásneho chrámu, tak na Chasána zabudol... **Zabudol na všetko. Nechcel odtiaľ odísť.** Po nejakej dobe však k nemu pristúpil anjel a hovorí mu: "Nuž, ideme." Potom, čo odišli, spýtal sa ho anjel: "Videl si Chasána?" Vtedy si na neho igumen spomenul a povedal: "Nie, nezahliadol som ho!" "Nevidel si ho?" pýta sa anjel. "Vôbec som ho nevidel," znova hovorí igumen. "Vrátime sa teda naspäť, aby si ho uvidel," riekol anjel. Keď sa vrátili, uvideli, že tam pred chrámom, na schodoch, oproti svetlu, bol slepý pes, ktorý sedel, akoby sa zohrieval na slnku. A vtedy riekol anjel igumenovi: "**To je Chasánova duše. Nechápe, kde je, nič nevidí, nič nepočuje, - nie je však v pekelnom ohni**!" uzavrel anjel." „Také isté to je," povedal na záver svojho vyprávania askéta, „aj s dušami heretikov (ľudí bez pravoslávneho krstu), ak sú to dobrí ľudia. **Nejdú ani do pekelného ohňa, avšak ani do rajskej útechy**."«

Prevzaté a preložené z www.ambon.or.cz

Na zamyslenie....

„Modlitba" za Slovensko: vzývanie satana

V jedno marcové popoludnie som sa s kamarátkou vybrala na podujatie, ktoré už týždeň predtým propagovali plagáty polepené po celej Banskej Bystrici. Pri vstupe do Robotníckeho domu nás vo dverách vítali vysmiati organizátori, vtlačiac nám do rúk prefotené citáty Svätého Písma. Na moju otázku, či ide o sektu, odpovedali záporne s ubezpečením, že tu budú kresťanské zbory spevom a tancom oslavovať Ježiša Krista. Sála bola plná najmä mladých ľudí z Banskej Štiavnice, ktorí sa navzájom poznali. Program pozostával zo spevu, tanca, jasania, výskania a tlieskania, ktorými vraj chceli oslavovať Ježiša. Do taktu im hrali „kresťanské" skupiny. Rozdelením na malé skupinky sa začali spoločné modlitby za naše Slovensko. Obsahom boli väčšinou vraždy nenarodených detí, z čoho som bola nadšená. Po modlitbách začal hlavný organizátor rozoberať vytrhnuté citáty z Biblie, ktoré boli zamerané na údajné **kresťanské modlárstvo**. Môj prvý šok bol, že pod týmto modlárstvom oni chápali **kríže a ikony Spasiteľa**! Netrvalo dlho a prišiel šok druhý. Po „vysvetlení" biblických veršov sa začalo znovu spievať a kohosi vzývať. No reakcie ľudí boli viac ako čudné. Zaujala ma najmä žena, ktorá o sebe vôbec nevedela**, trasúc sa po celom tele a kolísajúc sa z boka na bok**. Celý ten čas držala ruky zdvihnuté nahor, čím vraj vzývala Ducha Svätého. Nejakého ducha v sebe mala, ale určite to **nebol** Duch Svätý. To mne i kamarátke stačilo a zberali sme sa na odchod. Od začiatku nás ale sledoval starší pán, ktorý sa za nami rozbehol. Nepáčil sa mu náš náhly odchod a očividné zhrozenie na našich vystrašených tvárach. Bez pozdravu na nás vyrukoval so svojím životným príbehom. Štyridsať rokov vraj žil ako ateista a cudzoložník, a iba "kresťanskej" MILOSTI sa podarilo zmeniť ho na horlivého "kresťana". Bonbónikom na torte jeho vyznania boli bludy, že členovia MILOSTI **nechodia do chrámov, pretože tie sú podľa ich názoru bezbožnými chladnými miestami plnými modlárskych predmetov a náboženské tradície sú horšie ako satanizmus.** Vo vtedajšej otrasenej psychike ma dorazil jeho pomýlený názor tvrdiac mi, že on už **je spasený**. Po príchode

domov som bola **psychicky veľmi vyčerpaná**, cítila som sa veľmi **slabá a malátna**, a celý večer som mala **pocit, ako keby sa ma niečo (niekto) pokúšalo ovládnuť.** Proti tomu som musela vytrvalo bojovať za pomoci modlitby, v ktorej som úpenlivo prosila o pomoc Isusa Christa. Isus moju modlitbu milostivo vypočul, ale hrozný útok na moju dušu ma presvedčil o jednom: už **nikdy** do tohto, či podobného zhromaždenia nepôjdem a všetkých budem od toho všemožne odhovárať."

(Táto udalosť sa stala pred deviatimi rokmi, ale keďže „kresťanské" spoločenstvo Milosť a ďalšie iné „charizmatické" spoločenstvá pôsobia stále, je potrebné všetkých kresťanov pred týmto diablovým lákadlom varovať. Kto má záujem viac vedieť o charizmatických hnutiach a charizmatikoch, nech si prečíta knihu od Serafima Rosea:

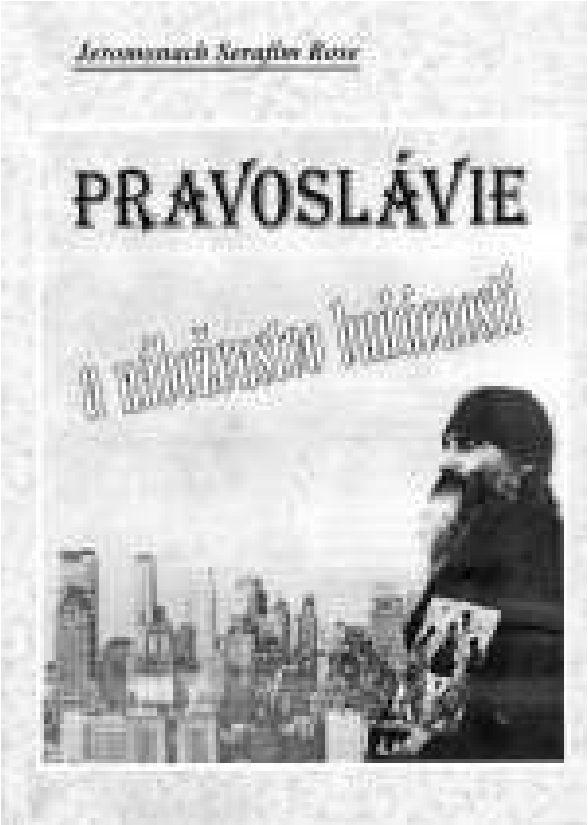

***Pravoslávie a náboženstvo budúcnosti**. Mne táto kniha veľmi pomohla zorientovať sa a utvrdila ma v názore, ktorý som vtedy vďaka Božej milosti v srdci cítila, že v súčasných tzv. charizmatických hnutiach nepôsobí Svätý Duch, ale satan a zázraky sa konajú v jeho satanskom mene. Pravoslávna Cirkev je jediná, ktorá vystupuje proti týmto bludom. A aj to bol jeden z mnohých dôvodov, prečo som o necelé dva roky nato stala pravoslávnou kresťankou.) Jana Tomášová*

AZBUKA PRE DETI

DOBROZVESŤ

Z veže chrámu (zo zvonice) zvoní zvon
„dobrozvesť" sa volá on.
Letí, letí dobrá zvesť,
že sa koná služba dnes.
Odomkli chrám, vojdi doň!
O tom všetkom zvoní zvon.

VODA svätá

V našom chráme na Krstenie,
bolo vody na posvätenie.
Vzali sme si flaštičku
na svätenú vodičku.
Nie som ovca za ohradou,
z čoho rastiem, dobre viem
-z fľaštičky so svätou vodou
každý deň sa napijem.

DOBRO

Veľa práce mal som včera,
čo len vládal, robil som,
namáhal som sa do večera:
Mačke som postavil dom.
Sestru som vzal na prechádzku
rukavičku našiel jej,
mame pozametal dlážku,
babičke na pomoc šiel.
S otcom zatĺkli sme klinček
-unavil ma taký dníček.

Vraj sa chvastám, braček vraví,
to však nie je dôvod pravý.
Myslel som len, že sa s ním,
dnes o radosť podelím.

LENIVOSŤ

Prepadla ma lenivosť,
borím sa s ňou veru dosť.
Lenivosť nám dušu hubí
a lenivých Boh neľúbi.
Vyhnal som ju za dvere
-duša sa mi už smeje.
No o chvíľu ľstivá, strašná,
zas si ku mne cestu našla.
Nech práca a úsilie
na prášok ju zomelie.

CHRÁM

S mamou ticho vchádzam v chrám,
neruším tam druhých.
Nech Isusko vidím sám,
ako ho veľmi ľúbim!
Spoločne do svietnika
sviečku postavíme,
o milosť pred ikonkou
Christa poprosíme.
Zdá sa mi, že to Boh Sám
pritom na mňa hľadí,
dobrotivým pohľadom
zázračne ma hladí.

Môj Otče,odovzdávam sa Ti,
urob so mnou,čo sa ti zapáči,
nech so mnou urobíš čokoľvek,
ďakujem ti.

Som pripravený na všetko,
všetko prijímam.
Neprajem si nič iného, môj Bože,
len aby sa Tvoja vôľa vyplnila na mne,
na všetkých stvoreniach.
Odovzdávam svoju dušu
do Tvojich rúk.
Dávam Ti ju, môj Bože,
so všetkou láskou svojho srdca,
pretože ťa milujem,
a pretože moja láska
potrebuje dať sa,
odovzdať sa do Tvojich rúk
bez miery,
s nekonečnou dôverou,
lebo Ty si môj Otec.

BÁSNICKÉ OKIENKO

My a oni

U nich je poriadok a disciplína,

u nás skôr chaos býva.

No vidieť,

že u nás Duch Svätý prebýva.

Ich hlavou je pápež,

námestník na zemi.

Nám postačí Boh na nebi.

Oni majú staré kostoly,

vieru si však pozmenili.

My sme museli nové chrámy budovať,

no vieru sme si nedali vziať.

Oni majú sochy,

čo na piedestáloch stoja.

My máme ikony,

ktoré slzy ronia.

Oni majú svätých,

na každý deň
v kalendári.

My máme telá tých,

čo sa nerozpadli.

Kým oni nových dobrorečia,

naši myro točia.

Oni roznášajú na Vianoce svetlo

z Betlehema,

nám na Paschu schádza oheň na hrobe

priamo od samotného Spasiteľa.

U nich je masa ľudí,

pred ktorou sa pravda skrýva.

Oni zabúdajú,

že medzi malým stádom Boh prebýva!

(autorka si neželá byť menovaná, no Bohu je dobre známa)

Rady otcov púšte

Ako sa stať mníchom

Abba Mojžiš sa pýtal abbu Silvána: “Môže človek každý deň položiť nový základ?” Starec odpovedal: “Ak sa bude usilovať, môže položiť nový základ v každom okamihu.”

Jeden z bratov sa opýtal otca Izidora, kňaza skítu: “Prečo majú démoni z teba taký strach?” Starec odpovedal: “Odkedy som sa stal mníchom, vždy som sa snažil nedovoliť hnevu vyrásť až do výšky mojich úst.”

Abba Ján povedal: “Mníšstvo je drina. Mních sa namáha vo všetkom, čo robí. To je to, čo je mních.”

Jedného dňa povedal abba Mojžiš bratovi Zachariášovi: “Povedz mi, čo mám robiť?” Pri tých slovách sa brat hodil na zem k starcovým nohám a povedal: “Mňa sa pýtaš, otče?” Starec mu povedal: “Ver mi, Zachariáš, syn môj, videl som Svätého Ducha zostupovať na teba a odvtedy som nútený pýtať sa teba.” Vtedy Zachariáš sňal z hlavy kapucňu, hodil si ju pod nohy a začal po nej dupať, vraviac: “Človek, ktorý nenechá jednať so sebou takto, sa nemôže stať mníchom.”

V Kelliách bol starec nazývaný Apollo. Ak niekto prišiel, aby spolu urobili nejakú prácu, pustil sa do nej s radosťou a hovoril: “Dnes idem pracovať s Christom na spásu svojej duše, lebo to je odmena, ktorú dáva.”

Amma Teodora povedala, že učiteľovi musí byť cudzia túžba po nadvláde, ľudská sláva a pýcha. Nik ho nesmie dokázať obalamutiť lichotením alebo oslepiť darmi, ani dobyť cez žalúdok, alebo ho prinútiť hnevom. Musí byť trpezlivý, mierny a tak pokorný, ako je to len možné. Musí byť spoľahlivý, nestranný, plný súcitu a milovník duší.

Spiritualita otcov púšte

V súčasnosti je badateľný vysoký záujem o návrat k prvotnému kresťanstvu. Veľa sa o tom hovorí, píše, a nielen to. Existujú aj hnutia v Cirkvi, v ktorých je možné túto

túžbu realizovať. Aj otcovia púšte, z ktorých života a diela táto práca čerpá, mali túžbu vrátiť sa k životu prvotnej Cirkvi. Bol to život bez istôt, život v oddelenosti od sveta.

Začiatky mníšskeho života siahajú do obdobia života sv. Antona Veľkého. Raz pri liturgii počul Isusovove slová: *"Choď, predaj všetko, čo máš, a rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma."*

Sv. Anton neváhal, počúvol tieto slová a zavrel sa do opustenej chajdy. Prerušil kontakt so svetom, aby mohol prebývať len s Bohom. No v samote sa nestretáva len s Bohom, ale aj so sebou samým. Bojuje s démonmi, ktorí sa ho snažia odradiť od tejto cesty, ponúkajú mu rôzne dobrôtky, slávu, moc, len aby nepokračoval v ceste k Bohu. A tento boj bol neraz veľmi hlučný. Až do takej miery, že ľudia sa o chajdu začali zaujímať a chceli zistiť, čo sa tam deje. Keď však rozbili dvere, našli jediného muža, zasväteného do hlbokých tajomstiev a nadšeného Bohom.

Sv. Anton dostal od Boha dar zázrakov, ale onedlho znova zatúžil po samote a možno i po boji. Preto odchádza na púšť a za ním okolo roku 300 odchádza na púšť mnoho pustovníkov, aby v samote hľadali Boha. Bolo to v čase, keď kresťanstvo sa stáva štátnym náboženstvom a sila viery ochabuje. Títo "hrdinovia" chceli radikálne nasledovať Christa. Podrobovali sa prísnej askéze, pretože inak by ich osamelý život a navyše v púšti musel určite priviesť ku šialenstvu.

Pri takýchto, zvlášť z nášho pohľadu, tvrdých podmienkach získali hlboké poznanie človeka a cit pre Boha. Mladých, neskúsených mníchov viedli v duchovnom boji skúsenejší mnísi, ktorých nazývali *abba.* Takémuto *abbovi* sa mladý *monach* (mních; ten, ktorý sa odlišuje) zveroval so svojimi myšlienkami, zážitkami, pocitmi, jednoducho so všetkým. A toto duchovné vedenie bolo veľmi potrebné, aby nezablúdili, nepadli do pýchy, alebo zúfalstva.

Postupne začali vznikať monastiere (kláštory). Prvý založil abba Pachomios v roku 323 a dal takto podnet ku vzniku ďalším, ktoré mali nezriedka viac než 1000 mníchov. Práve oni boli základom pre všetky monastiere, ktoré neskôr vznikli na východe i západe.

V druhej polovici 4. storočia sa začínajú tradovať výroky veľkých Otcov. Grécky sa nazývajú *apofthegmata*. Postupne vznikajú obsiahle zbierky týchto výrokov a stávajú sa veľmi populárnymi. Musíme však zvážiť, že tieto slová boli často vyslovené pre jedného konkrétneho človeka, v konkrétnej situácii a preto sú mnohokrát prehnané či jednostranné. Boli cielené na obrátenie či nápravu jedného človeka.

Jedným zo známych a vyhľadávaných duchovných Otcov bol aj Evagrios Pontský. Mal dar múdrosti a rozlišovania dobra a zla. Zachovali sa nám jeho spisy, ktoré sú väčšinou adresované konkrétnemu žiadateľovi. Niektoré z nich aj uvedieme.

Dnes sa často hovorí spiritualite, duchovnosti. Hovorí sa o duchovnosti spoločnosti, jednotlivých osôb, mníšskych spoločenstiev, rôznych hnutí v Cirkvi. Málo kto však pozná spiritualitu Otcov púšte, ktorá vo svojom čase mala mnohých

obdivovateľov. Múdrosť, ktorú dostali Otcovia púšte od Boha, je však dedičstvom a pokladom i pre dnešný svet. Len treba, ako hovorí evanjelium, kúpiť pole, a vzácny poklad vykopať. Pre svoj charakter dostala táto duchovnosť názov "spiritualita zdola".

Pre jednoduchšie pochopenie a porovnanie najprv pozrime, akou je spiritualita "zhora". Môžeme ju nazvať aj spiritualita moralizujúcej teológie, ktorá nám stavia pred oči vysoké ideály, ktoré máme dosiahnuť. Napr. nesebecká láska k druhým, vzťahy bez pretvárky, zachovávanie čistoty, zachovávanie zákona, bezchybné správanie a vystupovanie... Táto cesta má samozrejme i svoje pozitíva, najmä pre mladých, ktorí túžia za ideálmi a potrebujú nadšenie pre niečo. Takto sa však človek často príliš stotožní so svojimi ideálmi a potláča svoje slabosti. Jednoducho preto, že nezodpovedajú jeho predstave. To ale môže viesť často k nechuti, únave, depresii, sebaľútosti, vlažnosti, a niekedy až k chorobe. Človek si myslí si, že musí pracovať, modliť sa, a neviem čo ešte, aby ho Boh mal rád. A bolo by mu veľmi užitočné počuť toto slovo: *"Nie vy ste si vyvolili Boha, ale Boh si vyvolil vás."*

A tak Otcovia púšte rozvíjajú spiritualitu zdola. Je to cesta, ktorá rešpektuje ľudskú slabosť, krehkosť, náchylnosť k hriechu. Preto nezačínajú v nebeských výšinách teológie, ale sami u seba. Ich heslom je: *"Poznaj seba!"* Pre potvrdenie uvediem výrok (z apoftegmat) Evagria Pontského, ktorý hovorí: *"Ak chceš poznať Boha, poznaj najprv sám seba!"*

Znova malé porovnanie. Zástancovia spirituality zhora sa často utiekajú k modlitbe a práci pre Cirkev len preto, aby sa nejako odlišovali od druhých, patrili do istej skupiny ľudí, mali dobrý pocit, že to a to obetujú Bohu, boli si istí, že sú lepší ako väčšina ostatných. Otcovia púšte však stále hovoria o vášniach, slabostiach, pokore, odpúšťaní, démonoch a zápase s nimi. Vidia totiž svoju slabosť, hriešnosť, vášne a preto sa neporovnávajú s inými. Vedia, že Boh sa za nich obetoval. Aj preto je im zrejme veľmi blízke odporúčať Isusovu modlitbu: *"Pane Isuse Christe, Syn Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym."*

Aj tí, ktorí majú skúsenosť v dnešnej dobe so spoločenstvom, môžu určite potvrdiť, že spoločenstvo rastie tým viac, čím viac jednotlivci svedčia o svojich vášniach a problémoch a samozrejme i o svojich radostiach.

Sv. Benedikt i Izák z Ninive vidia obraz duchovnej cesty v Jakubovom rebríku, po ktorom vystupovali a zostupovali anjeli. Hovoria: *"rebrík do nebeskej ríše je skrytý v tvojej duši"* alebo *"Zostúp k svojim vášniam a tie ťa vyvedú k Bohu."* A skutočne výstižné sú Isusove slová: *"Kto sa ponižuje, bude povýšený."*

Tento model vystúpenia k Bohu vidia cirkevní Otcovia v živote Isusa Christa. On najprv zostúpil do podsvetia, až potom vystúpil k Otcovi na nebesia. Aj Otcovia, prv než vystúpia k Bohu, zostupujú do svojho ľudstva. Vedia, že pokorný je ochotný prijať tienisté stránky svojej osoby, svoju pozemskosť, ľudskosť. A chcú sa podobať tomu, ktorý je tichý a pokorný srdcom. Preto veľa hovoria o pokore.

Raz sa Makarios Veľký rozprával s démonom, ktorý ho chcel premôcť, teda priviesť k hriechu. Ale nemohol, a preto bol naň patrične rozzúrený. Abba Makarios sa ho spýtal: *"Prečo ma nemôžeš premôcť?"* On odpovedal: *"Nie je to pre tvoj pôst, lebo ja nikdy nejem, ani pre tvoje bdenie, lebo ja nikdy nespím, ani preto, že bývaš na púšti, lebo ja žijem v pustých miestach. Ale pre tvoju pokoru proti tebe nič nezmôžem."*

Abba Pimen hovorí: *"Človek potrebuje pokoru pred Bohom, ako dýchanie."* Otázka však je ako sa tejto pokore naučiť? Sv. Pavol vo svojom liste hovorí: *"...podriaďujte sa jedni druhým,..."* a Otcovia ponúkajú toto vysvetlenie: *"Byť podriadeným znamená nehľadieť na chyby druhých, ale omnoho viac sa zaoberať vlastnými chybami, a bez prestania prosiť Boha."*

Aj neveriaceho človeka vedomie jeho bezmocnosti, choroby, či smrti blízkych robia citlivejším pre Boha. Taký človek je ľahšie osloviteľný, vníma a vie, že potrebuje pomoc a žiaden človek mu ju nie je schopný ponúknuť. Pri ceste spirituality zdola sa staviame do pozície takéhoto človeka. Nestránime sa, skôr sa dobrovoľne vystavujeme priamemu stretnutiu so sebou samým. Nezatvárame si oči pred našimi pádmi, ale ako hovorí Dorotheos z Gazy: *"Tvoj pád je tvojim vychovávateľom."* Aj na prípade márnotratného syna z Lukášovho evanjelia vidíme, že Boh nás skutočne vychováva cez naše pády. Nehnusíme sa mu, keď sme špinavý, práve vtedy sa nás ešte viac dotýka. Ako hovorí ten istý Dorotheos: *"Vo všetkom, čo na nás Boh dopúšťa, nie je nič bez zmyslu."*

Otcovia púšte však neostávajú len pri štúdiu svojho ja. Okrem pôstov, bdení, sa venovali celou silou modlitbe. O tom ako hlboko prenikli do modlitby, ako sa spájali so svojim Pánom, svedčia ich výroky.

"Môže existovať niečo lepšie ako vrúcny vzťah k Bohu a život strávený v Jeho prítomnosti? Modlitba, ktorá už nie je ničím rozptyľovaná, je to najväčšie, čo človek môže dokázať."

"Keď sa skutočne modlíš, naplní ťa hlboký pocit dôvery. Anjeli ťa budú sprevádzať a odhaľovať ti tajomstvo celého stvorenia."

"Bdej teda, aby si počas modlitby nebol závislý na žiadnej svojej predstave, ale aby si zotrvával v tichom pokoji. Iba tak Ten, ktorý sa zmilúva nad nevedomými, nejakého bezvýznamného človeka ako si ty, navštívi a obdaruje najväčším darom modlitbou."

Ponoriť sa do Božieho svetla, do kontemplácie, zjednotiť sa s Bohom.

Toto je zmyslom duchovného zápasu Otcov púšte. Všetky vášne a slabosti prinášať do Isusovho svetla, v ktorom sa hoja a kde sa všetky myšlienky na zranenia a dokonca aj na ľudí, ktorí ich spôsobili uzdravujú a mizne otroctvo a psychická závislosť na týchto ľuďoch.

"Chceš sa skutočne modliť? Vzdiaľ sa od vecí tohoto sveta. Tvojim domovom je nebo. Tam máš žiť nielen svojimi slovami, ale anjelskými činmi a stále hlbším poznaním Boha."

Tento výrok by sa nám mohol zdať ako výstižný príklad pre spiritualitu zhora. A tak vidíme, že i Otcovia púšte často používajú výroky, ktoré nám pred oči stavajú vysoké méty. A bez vysokých mét by bolo naše kresťanstvo pohodlné aj bez Isusa, ktorý ponúka život v moci, vo Svätom Duchu. Stačil by nám krst, ktorým sa zaraďujeme do spoločenstva Cirkvi, ale On nás pozýva ku svätosti a dáva nám nádej na spásu a večný život s Ním v láske. Ako sa môže snaha o svätosť a túžba po spáse zniesť s ľahostajnosťou a nezáujmom, kapituláciou pred svojimi náchylnosťami?

Aj spiritualita zhora má teda mnoho kladných prvkov a môže poslúžiť hlavne na motiváciu túžby po dokonalosti, svätosti. **Podľa Otcov púšte je však cesta k Bohu cestou uzdravenia zranení, uzdravenia pohľadu na blížnych i seba a spoznanie svojej nedokonalosti.** To všetko preto, aby sme s takýmto nezakaleným a nedeformovaným pohľadom mohli hľadieť na Boha.

Môžete si povedať: "Toto všetko je pekná teória, ale Isus hovorí: *»Po ovocí ich poznáte!«*" Preto je potrebné vedieť, **čo je ovocím** spirituality Otcov púšte. Oni sami zažívali toto ovocie či už na sebe, či na iných. A nám sú ich svedectvá na poučenie a zhodnotenie správnosti našej cesty, ak sa vydáme v ich šľapajach (samozrejme, že to neznamená ísť do púšte s nejakou cestovnou kanceláriou).

Evagrios hovorí: *"Askéza nestačí, ale rozhodujúca je pokorná miernosť."*

"Samotná zdržanlivosť sa podobá pomýlenej panne, pred ktorou boli dvere do svadobných komnát zamknuté, lebo v jej lampe došiel olej."

Ďalej jednému zo svojich žiakov Evagrios píše: *"Nezabudni na miernosť a rozvahu, ktoré očisťujú dušu a približujú poznanie Christa."*

"Pokorná miernosť je znamením toho, že sme pochopili Christa a nasledovali Ho."

Láska a milosrdenstvo sú kritériami pravej spirituality. A tak sa od dávnych mníchov môžeme učiť rozvíjať takú duchovnosť, ktorá zodpovedá duchu Isusa Christa: *"Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom."*

Podľa Anselma Grůna : Nebe začína v tobě

Prepodobní Otcovia, proste Boha za nás hriešnych!

PRAVOSLÁVNA CHARITA –pre všetkých ľudí v hmotnej núdzi
zodpovedná: ***Mgr. Jana Tomášová***
mobil: 0903 170 583, 0908 206 110

P.O.BOX 228 **privát: Jesenského 16** **www.pravoslavie.sk**
Horná č. 1 **Banská Bystrica**
974 01 Banská Bystrica

OZNAM

Pravoslávna Cirkev oznamuje všetkým, že sväté Liturgie sa v Banskej Bystrici a vo Zvolene konajú striedavo: jednu nedeľu v Banskej Bystrici v náhradných priestoroch v Agentúre sociálnych služieb na Ulici 9. mája č. 74 (bývalé detské jasle) so začiatkom o 9:30 hodine. Ďalšiu nedeľu vo Zvolene v kaplnke zvolenského zámku o 10 hodine. Ďalej vám oznamujeme, že sa vo vojenskej kaplnke vo Zvolene slúžia sviatočné večerne, utrene a sväté Liturgie. Podrobnejšie informácie dostanete na telefónnom čísle: 0903 170 583. Tešíme sa na vašu účasť. Christos medzi nami!

SVETLO PRAVOSLÁVIA – spoločensko – duchovný občasník
Zodpovedná:
Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail: jankasom@szm.sk